

Κάτοικοι: **22.500**

Πρωτεύουσα της Αρκαδίας, η Τρίπολη είναι χτισμένη στην καρδιά της Πελοποννήσου σ' ένα οροπέδιο που περικλείεται από το Μαίναλο, το Παρθένιο, το Αρτεμίσιο, τον Πάρνωνα και τον Κτενιά. Βρίσκεται σε υψόμετρο 655 μέτρων, μοναδική στον ελλαδικό χώρο πολυάνθρωπη πόλη χτισμένη σε τόσο ψηλό σημείο.

Αποτελεί σημαντικό εμπορικό, αγροτικό και συγκοινωνιακό κέντρο της Πελοποννήσου. Η μεγαλύτερη πλατεία της είναι το Πεδίο του Άρεως, όπου δεσπόζει το άγαλμα του Κολοκοτρώνη. Στη βάση του μνημείου έχουν εναποτεθεί τα οστά του Γέρου του Μοριά. Όμως το εμπορικό κέντρο της πόλης βρίσκεται στην πλατεία του Αγίου Βασιλείου, όπου και ο ομώνυμος μαρμάρινος μητροπολιτικός ναός.

Τοπική θρησκευτική εορτή είναι η 22^α Μαΐου. Τότε τιμάται η μνήμη των Αγίων που μαρτύρησαν στην Τρίπολη. Πρόκειται για τον Νεομάρτυρα Δημήτριο και τον Οσιομάρτυρα Παύλο. Ο Δημήτριος, που τα λειψανά του φυλάσσονται στο μοναστήρι των Βαρσών, μαρτύρησε στην Τρίπολη το 1803.

Κοντά στην εκκλησία της Μεταμόρφωσης υπήρχε ο πλάτανος απ' όπου οι Τούρκοι κρέμαγαν τους Χριστιανούς που καταδικάζονταν σε θάνατο. Αναφέρεται ότι μετά την άλωση της Τριπολιτσάς, όταν ο Κολοκοτρώνης αντίκρισε τον πλάτανο είπε: «Άντε μωρέ, πόσοι από το σόι μου και πόσοι από το γένος ολόκληρο έχουν κρεμαστεί από τα κλαριά σου!» Και έδωσε εντολή να τον κόψουν, όπως και έγινε.

Σε απόσταση 10 χλμ. νοτιοανατολικά της Τρίπολης βρίσκεται η Αρχαία Τεγέα με τον ναό της Αλέας Αθηνάς, ενώ σε απόσταση 12 χλμ. βόρεια της Τρίπολης βρίσκεται η αρχαία Μαντίνεια. Τα ερείπια της αρχαίας Ασέας βρίσκονται 17 χλμ. νοτιοδυτικά από την πρωτεύουσα του νομού.

Στην Τρίπολη λειτουργεί Αρχαιολογικό Μουσείο, που στεγάζεται σε ένα θαυμάσιο νεοκλασικό κτίριο, σχεδιασμένο από τον Τσίλερ. Υπάρχουν επίσης το Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας - Αλέας και το λαογραφικό Τεγέας.

Τηλέφωνα: Αστυνομία 271.02.24.847, Τροχαία 271.02.22.347, Δήμος 271.02.22.235, Γραφείο Τουρισμού Δήμου 271.02.39.392, ΟΤΕ 271.07.20.206, Ταξί 271.02.26.220, 271.02.22.065, 271.02.33.012, Ραδιοταξί 271.02.33.121, Νοσοκομείο 271.02.38.542.

Η ιστορία της Τρίπολης

Μακριά η μια από την άλλη (και πολύ μακριά και οι τρεις τους από την αρκαδική πρωτεύουσα), οι αρχαίες πόλεις Καλλία, Δίποινα, Νωνάκριδα αναφέρονται από τον Πausανία ως Τρίπολις. Μάλλον δεν έχουν σχέση με την ονομασία της σημερινής Τρίπολης. Αρχικά ήταν ένας μικρός οικισμός που, κατά κάποιους ερευνητές, δημιουργήθηκε τον ΙΔ΄ αιώνα από Έλληνες και Αλβανούς. Κατά τον Πουκβίλ κι άλλους, κτίστηκε μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης (1453). Πάντως, σε ένα βενετσιάνικο κείμενο, αναφέρεται η Τρομπολιτσά ως όνομα κάστρου που είχε ερειπωθεί. Σε κατοπινό χάρτη, που τυπώθηκε το 1545, αναφέρεται η Ντρομπολιτζά. Σε έγγραφο του αρχιεπισκόπου Ναυπλίου (1577), η περιοχή ονομάζεται Υδροπολιτσά. Σε άλλο (Χρονικό του Μάτεσι, 1695) λέγεται Τριπολιτσιά. Στους βενετσιάνικους χάρτες του ΙΣΤ΄ και του ΙΖ΄ αιώνα η πόλη σημειώνεται ως Drololitza, Drololitza, Drololiza. Σε αγγλικό, και Υδροπολιτσά. Οι Τούρκοι την έλεγαν Ταραμπουλούζ, ενώ την Τρίπολη της Λιβύης ονόμαζαν Ταραμπουλούζ μισίρ. Μετά την απελευθέρωση, οι Έλληνες την είπαν Τρίπολη και το όνομα αυτό επικράτησε.

Όταν στα 1717 η Πελοπόννησος πέρασε στην Οθωμανική αυτοκρατορία, η Τρίπολη ήταν ένα άσημο χωριό. Εξήντα χρόνια αργότερα, είχε εξελιχθεί σε πόλη, έδρα του διοικητή Αρκαδίας (μουτεσαρίφη).

Βρέθηκε στο κέντρο των γεγονότων, στα ορλοφικά, όταν την πολιορκήσαν οι άνδρες του Ρώσου λοχαγού Μαρκόφ, με τον οποίο συνέπρατταν ο Μυκονιάτης πλοίαρχος Αντώνιος Ψαρός και οι σύντροφοί του (29 Μαρτίου 1770). Οι Τούρκοι έσφαξαν κάποιους κατοίκους, έβαψαν με το αίμα τους τα άλογά τους κι επέπεσαν στους πολιορκητές τους οποίους και

τσάκισαν. Ο Μαρκόφ και ο Ψαρός γλίτωσαν. Τελειώνοντας με την επανάσταση, οι Τούρκοι αποκεφάλισαν ακόμα τρεις χιλιάδες, ανάμεσα στους οποίους τον μητροπολίτη και κάμποσους πρόκριτους.

Στα 1785/6, η Τρίπολη έγινε διοικητική έδρα της Πελοποννήσου. Η πόλη απέκτησε ισχυρό τείχος. Στην ασφάλειά τους έσπευσαν να βρεθούν οι Τούρκοι της υπαίθρου όταν ξέσπασε η ελληνική επανάσταση. Τότε, η πόλη αριθμούσε γύρω στους 30.000 κατοίκους. Έπεσε στους Έλληνες στις 23 Σεπτεμβρίου του 1821.

Όταν, μετά την εκστρατεία του Ιμπραήμ, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης αποφυλακίστηκε για να αναλάβει τον αγώνα εναντίον των Αιγυπτίων, πρότεινε στην ελληνική κυβέρνηση να κάψει την πόλη, ώστε να μη βρουν κατάλυμα οι εισβολείς. Η πρόταση απορρίφθηκε. Ο Ιμπραήμ πήρε την πόλη αλλά, στα 1828, μετά την ναυμαχία στο Ναβαρίνο, υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει την Πελοπόννησο. Ήταν 9 Φεβρουαρίου του 1828, όταν ο ίδιος ξεκίνησε την κατεδάφιση του τείχους. Το έργο συμπλήρωσαν οι άνδρες του τις επόμενες πέντε ημέρες. Μετά, άρχισε η κατεδάφιση των δημόσιων κτιρίων και των ναών. Στις 16 Φεβρουαρίου, πυρπολήθηκαν όσα σπίτια υπήρχαν όρθια.

Μετά την απελευθέρωση, η Τρίπολη κτίστηκε από την αρχή.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 11.7.2011)